

Når tilgivelse er en byttecentral

Det er en fin lille roman, Henriette E. Møller har begået

Af Maria Sjøqvist, Kristeligt Dagblad, torsdag den 15. maj, 2008

Henriette E. Møllers første roman, "Jelne", fra 2007 fik en god modtagelse af anmeldere, og hun har efterfølgende blandt andet fået Statens Kunstfonds treårige arbejdslegat. Hun har sandelig ikke spildt tiden, for allerede nu foreligger der endnu en roman fra hendes hånd: "Kaiser".

I periferien af "Kaiser" dukker et par af den foregående romans personer op, men selve omdrejningspunktet for den nye er Albert Kaisers død og især hans hustru, datteren og barnebarnets forhold til ham og hinanden.

Romanen forløber fra fredag den 7. april 2007, hvor den 89-årige Albert Kaiser ligger på sit dødsleje omgivet af tre generationer af kvinder, og romanen slutter torsdag den 8. juni samme år på datterens 62-års fødselsdag, der holdes i barndomshjemmet. Datteren har en idé om, at tilgivelse er en byttecentral, og det er et gennemgående tema i bogen. De tre kvindegenerationer gemmer alle på hemmeligheder og usagte opfattelser af hinanden - samlivet i den lille familie har aldrig været vellykket. Det er også næsten umuligt at få taget fat på forsoning og tilgivelse. Måske er det bare en byttecentral, men hvem skal begynde?

Da Ebba på 87, Agnete på 61 og Ida på 30 sidder og venter på, at Albert skal

drage sit sidste suk, begynder de tre kvinder hver for sig at rulle fortiden op i tankebaner for sig selv, uden at de egentlig kommer i kontakt med hinanden. De er som adskilte, men tankerne bevæger sig ind og ud og overlapper endda nogle gange med den døendes tågede bevidsthed.

Der spoles tilbage til dengang, da Albert og Ebba var et ungt ægtepar under besættelsen. Albert gik på arbejde som skorstensfejer og engagerede sig i modstandsbevægelsen. Ebba begyndte at arbejde som servitrice og forelskede sig glødende i en tysk soldat, som hun indledte et forhold til. Et forhold, som resulterede i en graviditet, nemlig barnet Agnete.

Men den sandhed bliver aldrig fortalt. Ebba og Albert blev gamle sammen i et stillestående, resigneret ægteskab. Og det skal vise sig, at historien på en måde gentager sig. Agnete har på romanens fortælletidspunkt stadig et uafklaret, kompliceret forhold til en anden tysker i Berlin. Denne Manfred er far til den nu 30-årige Ida, der heller ikke er vidende om sin herkomst.

Persontegningerne i bogen kredser om kvindernes oplevelse af, at barndomshjemmet ikke var nærværende. Ebba blev indadvendt, da hun mistede sin tyske kærlighed. Hun og datteren Agnete fik et nært forhold til hinanden, mens Agnete og Ida aldrig kom rigtig på bølgelængde. Albert på sin side ville helst bare være sig selv og alene og burede sig ofte inde.

Således går næsten alle forsøg på forsoning og tilgivelse i hårdknude, og der hersker blot denne tankemæssige bevidsthedsstrøm fra alle, uden at de når tættere ind på smertepunkterne.

Det er meget fint fortalt af forfatteren, der umærkeligt lader tankestrømmene glide frem og tilbage. Personerne reflekterer og ræsonnerer, men kan kun mødes over hverdagens gøremål. Romanen formår herigennem at tegne et billede af besættelsens tid (vellykket) og nyere tid (knap så vellykket).

Henriette E . Møller har godt greb om stoffet og komponerer selvsikkert. En lille anke kunne være, at stilen nogle gange bliver en anelse for manieret, for sødladen, men man må konkludere, at Statens Kunstfonds legat er havnet på et sted, hvorfra vi gerne hører mere.